

2. Лагутін В.Д. Державне антимонопольне регулювання: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.І. Боровик, О.В. Вертелєва та ін. ; за ред. В.Д. Лагутіна. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 480 с. ISBN 978-966-629-728-3.
3. Чечель О. Принципи та механізм державного регулювання економіки // Науковий вісник. – 2014. – Вип. 13 «ДЕМОКРАТИЧНЕ ВРЯДУВАННЯ», С. 12-17.
4. Дерій Ж. В. Роль держави в системі управління конкурентним процесом / Ж. В. Дерій, Т. І. Зосименко // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. – 2012. – № 1(56). – Т. 3. – С. 139-147.
5. Мороз О. В. Альтернативні теорії ринку та їх використання в регулятивній політиці / О. В. Мороз, Л. М. Несен, Л. С. Філатова // Економіка розвитку. – 2015. – № 1(73). – С. 20-26.
6. Бутенко Н. В. Антимонопольна політика у сфері регулювання партнерських відносин // Проблеми економіки № 2, 2015, С. 25-29.
7. Юдіцький О.Л. Правові засади економічної конкуренції як об'єкта державного регулювання // Режим доступу: <http://academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10yolodr.pdf>.
8. Бурба В.В, Ломовцева О.А. Основи антимонопольної діяльності: Навчальний посібник., 2011, 212 с.

Шумська С. С.

провідний науковий співробітник

Близнюк В. В.

завідувач відділом соціально-економічних проблем праці

Інститут економіки та прогнозування

Національної академії наук України

м. Київ, Україна

МІЖНАРОДНИЙ ПРОЕКТ DOCHUB ERASMUS+ ЯК КРОК УКРАЇНИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Після ряду економічних криз та рецесії, що уповільнила темпи економічного розвитку переважної більшості країн світу, дієвим напрямом, який дозволив економікам, що знаходяться на різних рівнях розвитку перейти на траєкторію стабільних темпів зростання, виявились

інновації в освіту та науку. Успіх економіки знань, як показала світова практика, залежить від ефективної системи вищої освіти, яка в свою чергу визначається інструментами, механізмами фінансування, адміністрування та управління. Ефективність останніх залежить також і від рівня співпраці та наукової кооперації національних та зарубіжних закладів освіти у різних сферах.

Прагнення України реформувати систему освіти за європейським зразком, що може забезпечити інноваційний поштовх до розвитку вітчизняної економіки, реалізується у міжнародних проектах, які фінансуються європейською програмою Erasmus+ щодо підтримки освіти, навчання, молоді та спорту в Європі. Її бюджет у розмірі 14,7 млрд євро надає можливість більш ніж 4 мільйонам європейців навчатися та набувати досвіду за кордоном [1].

Україна бере участь у програмах ЄС із підвищення спроможності та академічної мобільності Erasmus+, що є інструментом обміну кращими освітніми практиками європейських країн. За 2015-2017 роки здійснено більше 7200 академічних обмінів: з них 5270 – з України до Європи та 1960 – з Європи до України. Це становить 43% «мобільності» всього регіону Східного партнерства [2].

Серед визначених Європейською Комісією національних пріоритетів для України на 2018-2020 рр. Міністерство освіти України, виокремило насамперед освіту дорослих або навчання протягом життя та навчання і викладання, що відповідають потребам модернізації сучасних освітянських процесів та які мають прямий вплив на економіку через інновації та управління. Україна отримала окреме вікно для фінансування конкурсів Програми «Еразмус+» у 2019-2020 рр. Додаткове фінансування виділено за напрямом Key Action (КА)1 «Міжнародна кредитна мобільність» у розмірі 2,5 млн євро, напрямом Key Action (КА)2 «Розвиток потенціалу вищої освіти» у розмірі 2 млн євро, а також півмільйона євро – за напрямом Жан Моне [3].

Кожна держава відпрацьовує національні механізми та стратегії щодо підвищення якості вищої освіти які мають бути побудовані таким чином щоб максимально відповідати потребам ринку та підтримувати позитивний тренд економічного розвитку. Світовий досвід засвідчує, що результат залежить безпосередньо від взаємодії у структурі трьох

складових: освітньої, науково-інноваційної та управлінської. Саме цим аспектам присвячені проекти Erasmus+, що відображені у розділі «Розвиток потенціалу у сфері вищої освіти» (Capacity Building in Higher Education action, CBHE), які спрямовані на розробку та вдосконалення навчальних програм, управлінських механізмів співробітництва партнерів у сфері вищої освіти. Не менше 11% глобального бюджету на проекти CBHE передбачено на фінансування країн Східного партнерства в цій частині.

Серед проектів даного напрямку, що сьогодні реалізуються в Україні – Міжнародний проект Erasmus+ CBHE action «*Structuring Cooperation in Doctoral Research, Transferrable Skills Training, and Academic Writing instruction in Ukraine's regions /DocHub/*» – «Структуризація співпраці щодо аспірантських досліджень, навчання універсальних навичок та академічного письма на регіональному рівні України». Партнерами щодо реалізації проекту DocHub в Україні є: Вільнюський університет (Литовська Республіка), Технологічний інститут Лімерика (Ірландія), Університет Тампере (Фінляндія), Університет Люмьєр ЛОН-2 (Франція), Національний університет «Львівська політехніка», Національний університет «Києво-Могилянська академія» (НаУКМА), Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського, Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України, Інститут фізики конденсованих систем Національної академії наук України, Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України, Інститут хімії високомолекулярних сполук Національної академії наук України, Міністерство освіти і науки України.

Проект DocHub має на меті пришвидшити впровадження на національному рівні освітньо-наукових навчальних програм третього циклу освіти у відповідності до Болонських реформ, будуючи сприятливу системну структуру (нормативні документи Міністерства освіти і науки України і регламенти підготовки аспірантів на рівні університетів) і зосереджуючи критичну масу дослідників (через інтеграцію ресурсів і

дослідницького потенціалу наукових інститутів Академії наук України з навчальним і дослідницьким потенціалом університетів) для забезпечення підготовки здобувачів ступеня доктора філософії (PhD). Впродовж часу проекту міжінституційна співпраця закладів вищої освіти і науки для підготовки здобувачів ступеня доктора філософії має бути інституціоналізована через створення освітніх кластерів наукової освіти, які будуть зосереджені в університетських регіональних центрах підготовки докторів філософії (Докторські школи / ДокХаби), які будуть забезпечувати освітню і адміністративну інфраструктуру для якісного викладання, навчання і наукової співпраці в п'яти регіонах України: західний, центральний, східний, південний і південно-східний. Викладання і навчання в кожному ДокХабі буде провадитися як за окремими спеціальностями і галузями, так і для розвитку універсальних навичок дослідника (зокрема: наукова комунікація і презентація, проектний менеджмент, та ін.) [4].

Впровадження відповідних нормативних документів і положень учасниками кластерів (та їх погодження в Міністерстві освіти і науки України та інших міністерствах) відкриє можливість реальної міжінституційної співпраці: ліцензування та акредитація спільних освітньо-наукових (PhD) програм з можливістю зарахування кредитів і кредитної мобільності на третьому циклі освіти в Україні, перерахування бюджетних коштів між закладами вищої освіти [4].

Проект DocHub [4] передбачає:

1) формальне створення докторських шкіл у 5 університетах, які мають стати освітніми кластерами (ДокХабами), що передбачає затвердження Регламенту (Положення), реструктуризацію існуючих відділів аспірантури, які ведуть набір і здійснюють контроль за окремими освітньо-науковими програмами;

2) тренінг для викладачів та ознайомлення з кращими практиками наукової освіти у навчанні загально-наукових компетенцій, академічного письма англійською мовою і фахової підготовки здобувачів ступеня доктора філософії;

3) розробку і публікацію навчальних програм з загально-наукових компетенцій, академічного письма англійською мовою і фахової підготовки учасниками проекту;

4) залучення аспірантів різних років у пілотне викладання курсів з загально-наукових компетенцій, академічного письма англійською мовою і фахової підготовки;

5) затвердження урядом України розроблених нормативних документів, які дозволять академічну кредитну мобільність і переведення бюджетних коштів між закладами вищої освіти і науки України;

6) популяризацію і представлення для інших закладів вищої освіти ДокХабів в якості регіональних центрів підготовки докторів філософії з загально-наукових компетенцій, академічного письма англійською мовою і фахової підготовки в 5 регіонах;

7) ліцензування і впровадження 5 міжінституційних освітньо-наукових програм з підготовки докторів філософії (із залученням фахівців з Європейського союзу для співкерівництва аспірантами).

У цілому реалізація міжнародних проектів орієнтованих на реформу освіти в Україні, що базуються на досягненнях отриманих в рамках Болонського процесу – створення Європейського простору вищої освіти, укріплення та поширення навчання упродовж життя, зміну парадигми від «навчання, орієнтованого на викладача» до «студентоцентрованого навчання», ширшого використання наукових результатів, розроблення інноваційних моделей та технологій навчання та викладання – має тривалі позитивні ефекти, оскільки забезпечує підвищення ефективності управління та сприяє стабільному розвитку національної економіки в довгостроковій перспективі.

Література:

1. What is Erasmus+? [Online]. Available: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_en#tab-1-5.
2. Звіт про виконання угоди про асоціацію між Україною та Європейським союзом 2018. [Online]. Available: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/55-GOEEI/%20%D0%BF%D1%80%D0%0%D1%96%D0%BA.pdf>.
3. Україна отримала окреме вікно «Еразмус+»: 5млн євро в межах програми піде адресно для фінансування українських проектів у вищій освіті. [Online]. Available: <https://pedpresa.ua/195921-ukrayina-otrymala-okreme-vikno-erazmus-5mln-yevro-v-mezhah-programy-pide-adresno-dlya-finansuvannya-ukrayinskyh-proektiv-u-vyshhij-osviti.html>.
4. <http://dochub.com.ua/> – офіційний сайт проекту DOCHUB Erasmus+.